

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **H. G.**

o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 15 maja 2025 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Lesku z dnia 21 listopada 2024 r.,

sygn. akt VI K 131/24

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest co do orzeczenia
przepadku pojazdu mechanicznego i sprawę w tym zakresie
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
Lesku.**

Adam Roch

Zbigniew Kapiński

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2024 roku, sygn. VI K 131/24, Sąd Rejonowy w Lesku uznał oskarżonego H. G. za winnego tego, że w dniu 22 sierpnia 2024 roku w U., pow. [...], woj. [...], będąc w stanie nietrzeźwości – 1,22 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził pojazd mechaniczny marki R. o nr. rej. [...] w ruchu lądowym po drodze publicznej, tj. czynu z art. 178a § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata. Nadto, na podstawie art. 178a § 5 k.k. w zw. z art. 44b k.k., orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa pojazdu mechanicznego marki R. o nr. rej. [...] Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i stał się prawomocny.

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia na niekorzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 44b § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k., poprzez orzeczenie na rzecz Skarbu Państwa – w związku ze skazaniem H. G., za popełniony w dniu 22 sierpnia 2024 r. występki kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k. – przepadku pojazdu mechanicznego prowadzonego przez oskarżonego w czasie zdarzenia, w sytuacji gdy nie stanowił on własności wymienionego, w konsekwencji czego w miejsce przepadku pojazdu mechanicznego powinien zostać orzeczony przepadek jego równowartości. Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W wywiedzionej kasacji Prokurator Generalny trafnie wskazał, iż w analizowanej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa karnego materialnego, a to art. 44b § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. Bezsporne pozostaje, iż w punkcie VII zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy w Lesku – na podstawie art. 44b § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. – orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa pojazdu mechanicznego marki R. o nr. rej. [...]. Zgodnie z art. 178a § 5 k.k. sąd orzeka przepadek, o którym mowa w art. 44b k.k., w razie popełnienia przestępstwa określonego w § 1 lub 4, chyba że zawartość alkoholu w organizmie sprawcy

przestępstwa określonego w § 1 była niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo nie prowadziła do takiego stężenia. Sąd może odstąpić od orzeczenia przepadku, jeżeli zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.

W realiach analizowanej sprawy H. G. przypisano popełnienie czynu z art. 178a § 1 k.k., w sytuacji gdy stan jego nietrzeźwości w czasie prowadzenia pojazdu mechanicznego przewyższał określoną przez ustawodawcę granicę. Tym samym sąd *meriti*, stosownie do dyspozycji art. 178a § 5 *in principio* k.k., przy braku uznania, że zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami – co do zasady obowiązany był do orzeczenia przepadku uregulowanego w dyspozycji art. 44b k.k. Przepis ten, precyzując środek penalny, jakim niewątpliwie jest przepadek pojazdu mechanicznego lub jego równowartości, w § 1 stanowi, że w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym. Zgodnie jednak z jego § 2, jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy albo po popełnieniu przestępstwa sprawca zbył, darował lub ukrył podlegający przepadkowi pojazd, orzeka się przepadek równowartości pojazdu.

Powyższe uwagi prowadzą do wniosku, że w odniesieniu do pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, jeżeli orzeczenie przepadku pojazdu jest niemożliwe ze względów prawnych (brak po stronie sprawcy wyłącznego prawa własności, względnie przeniesienie prawa własności po dacie czynu a przed datą wyrokowania w sprawie, poprzez jego zbycie lub darowanie) lub też jest niecelowe ze względów faktycznych (ukrycie pojazdu), orzeka się przepadek równowartości pojazdu mechanicznego.

Całokształt przedstawionego wyводу nakazuje podzielić twierdzenie autora kasacji, że w analizowanej sprawie wadliwe było, zawarte w pkt VII sentencji wyroku, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w Lesku, mocą którego orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa pojazdu mechanicznego marki R. o nr. rej. [...] Jak bowiem wynika z informacji nadesłanej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w U., pojazd ten nie jest własnością skazanego H. G.. Właścicielem tego samochodu jest J. G. (k. 76). Powyższa informacja znajduje również potwierdzenie w znajdujących się w

aktach sprawy dokumentach takich jak umowa kupna-sprzedaży (k. 16) czy polisa ubezpieczenia pojazdu (k. 17-19).

Wobec braku części motywacyjnej orzeczenia zaskarżonego wyroku nie sposób ustalić czy kontestowane postąpienie sądu *meriti*, sprowadzające się do orzeczenia przepadku pojazdu mechanicznego, w odniesieniu do którego skazanemu nie przysługiwało prawo własności pojazdu, było wynikiem nieuwzględnienia w ramach wyrokowania okoliczności wynikających z opisanych powyżej dokumentów i poczynienia nieprawidłowych ustaleń faktycznych w odniesieniu do prawa własności pojazdu mechanicznego, czy też było wynikiem dokonania błędnej wykładni przepisów art. 44b § 1 i 2 k.k. Bez względu jednak na powody, jakie legły u podstaw powyższego, poza sporem pozostaje, że postępując w ten sposób Sąd Rejonowy w Lesku wydał orzeczenie wadliwe, obarczone rażącym naruszeniem prawa materialnego.

Słusznie przy tym Prokurator Generalny akcentuje, że podniesione w kasacji uchybienie miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, ponieważ negatywnymi skutkami orzeczonego środka penalnego została obciążona osoba niebędąca sprawcą czynu zabronionego. Dodatkowo skazany H. G. nie poniósł wszystkich konsekwencji prawnych swojego zachowania, albowiem przy prawidłowym zastosowaniu prawa materialnego, należało orzec wobec niego przepadek równowartości pojazdu mechanicznego prowadzonego przez niego w czasie inkryminowanego zdarzenia. Powyższe przekonuje o trafności określonego przez skarżącego kierunku nadzwyczajnego środka zaskarżenia – na niekorzyść.

Przy ponownym orzekaniu odnośnie do przepadku pojazdu mechanicznego lub jego równowartości, Sąd Rejonowy w Lesku będzie baczyl na prawidłowe zastosowanie norm prawa materialnego, biorąc pod uwagę zaprezentowany wyżej wywód, jak też treść art. 44b § 2 zd. 2 k.k.

Na marginesie jedynie nadmienić należy, że uregulowana w art. 420 § 1 k.p.k. możliwość wydania postanowienia uzupełniającego, przedmiotem, którego może być także rozstrzygnięcie co do przepadku, została ograniczona jedynie do wyroków niezawierających takowego rozstrzygnięcia, a zatem niedopuszczalnym jest konwalidowanie w tym trybie wadliwych orzeczeń.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]

Adam Roch

Zbigniew Kapiński

Stanisław Stankiewicz